

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 36 (350)

8. septembril 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
poolaastas „ 5.—
veerandaastas „ 2.50

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas Kr. 8.—
poolaastas „ 4.—
veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:
1/1 lehek. Kr. 40.— || 1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.— || 1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50 || 1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Isikute üleriiklik otsimine muutugu viljakamaks. 2) E. Mets, Vastuvõtmisest politseikooli. 3) Austria alaealiste kohtu seadus. 4) Koduõlle valmistamisest ja müügist pidudel. 5) Mõnd Chile politseist. 6) 250.000 politseimäärust. 7) H. Veem, Veel politsei esivõistlustest. 8) Ametlik osa, 9) Kuulutusi.

Äsja ilmused trükist

Seadused ja määrused politsei alal.

Kokku seadnud **Joh. Kaiv**, kohtuministeeriumi nõunik.

— Hind à Kr. 10.— —

Saadaval „Eesti Politseilehe“ talituses, Toompea lossis.

Hinna ja postikulude äratsumisei saadetakse raamat soovikorral ka posti kaudu kätte.

Isikute üleriiklik otsimine muutugu viljakamaks.

Politseiinspektor A. Liit.

Möödunud nädala alul politsei peavalitsuse otsimistoimkond saatis välja üleriiklikult otsitavate isikute üldnimekirja, august 1928., mis sisaldab lõpetamata isikute otsimised 1922. aastast kuni käesoleva aasta augustikuuni. Üldnimekiri on sedapuhku veidi üle 100 lehekülje paks, igal leheküljel läbisegi 120 nime, sisaldab seega ümmarguselt 12.000 nime (iga 100 kodaniku kohta 1), mille kandjaid politsei üle riigi päev-päeva kõrval otsib taga juba aastate kaupa, kuid paraku tagajärjeta. Kui kõik need otsitavad asutaksid oma ette linna, siis võrduks see elanikkude arvult praegusele Nõmme linnale. Tõepoolest korralik Pelgulinn!

Millega on seletatav nii suur leidmatute isikute arv meie väikeses riigis? Otsustades otsimispõhjuste järgi puudub rõhuval enamusel otsitavaist vajadus enast tõsisemalt politsei eest varjata ja võib oletada päris kindlasti, et nad seda ka tegelikult ei tee. Siis peavad aga mitteleidmise põhjused pesitsema otsijate töövõimsis või neis endis.

Mis puutub isikute otsimise tehnilisse korraldusse, siis on see möödunud aastal maksma pandud uuendatud otsimiskorraga ja samast ajast tarvitusele võetud trükitud otsimiskirjadega tunduvalt paremaks muutunud. Kuid oodatud leidmiste arvu tõus kas või 1927. ja 1928. aastal alustatud otsimiste arvel on jäänud tulemata. Peab arvama, et meie muidu nii tragid politseiametnikud on jäänud loiuks isikute üleriikliku otsimise vastu. See on aga hädaohtlik nähtus, sest peaks ta kestma veel mõne aja edasi, siis võime ühel ilusal päeval teha üllatava leiduse, et tagaotsitavate Pelgulinn on kasvanud lausa politsei silma all suurimaks linnaks kogu riigis.

Mis tuleb teha üleriiklikult otsitavate isikute tegeliku otsimise alal, see on öeldud peajoontes 1927. a. juulikuus siseministri poolt antud „Üleriikliku otsimise korras“ ja äsjailmunud üldnimekirjale juurelisatud juhatuskirjas. Sellele lisaks võiksid olla kasutatavad veel järgmised näpunäited:

1) Otsitavate nimekirjade võrdlemisel aadressbüroos või vallavalitsustes tuleb juhtumusel, kui otsitav isik ise küll ei

ela linna või valla piires, jõuda selgusele, kas seal ei ela otsitava arvatavaid sugulasi (ühised perekonnanimed), kellelt jaataval korral pärida teateid otsitava elukohast. Vallavalitsustes peetavate elanikkude nimekirjade võrdlemist üldnimekirjaga on kõige otstarbekohasem toimetada nii, et võetakse vallavalitsuse tähestikust perekonnanimi ja vaadatakse otsitavate nimekirjast järele, kas sellenimelised isikud on otsitavad, aga mitte ümberpöörduvalt.

2) Kuigi suurem hulk otsitavaist ei kuulu lausa kurjategijate perre, siiski on enamik neist sattunud otsimiskirja seetõttu, et nad jätsid hooletusse oma kohustused valitsusasutuste vastu, on üldse korratu loomuga. Seepärast ei oleks liigne, kui selgitataks isikuist, keda politsei on sunnitud võtma vastutusele, kas nad pole otsitavad üleriiklikult.

3) Enamik otsitavaist kuulub kahtlemata elanikkude sellesse ossa, kes sageli vahetab oma elukohta. Seepärast oleks väga tähtis, et politsei järjekindlalt revideeriks sageli vahelduva tööjõuga töötavate ettevõtete tööliste nimekirju otsitavate leidmise eesmärgiga, samuti aga peaks silmas ka merimehi, mööda maad ja laatu rändavaid kaupmehi, tööotsijaid, kerjuseid, mustlasi jne.

4) Maal lühiajaliselt peatuvad isikud on teatavasti vabad registreerimise kohustusest vallavalitsuses. Võib arvata, et välisteenistuses viibivad perekonnaliikmed, kes tulevad mõneks ajaks külastama omakseid maal, ei pane suurt rõhku registreerimise kohustusele, kuigi nende külaskäik kestaks üle seitsme päeva. Seepärast peab konstaabel oma piirkonnas liikudes alati ka huvi tundma selle vastu, kas külades ei peatu sissesõitnud isikud ja viimaste suhtes viibimata selgitama, kas nad pole otsitavad. Külallevivad seesugused uudised võrdlemisi kiiresti, tundku aga politseinik nende vastu huvi! Ei tarvitsegi sõita just eraldi selleks otstarbeks kuhugi välja; see sündigu teiste ülesannete lahendamise kõrval.

5) Selgub otsimisel, et otsitav on jäädavalt lahkunud Eestist või surnud, siis tuleb sellest saata teated otsimise korra p. 14 kohaselt. Muidugi peavad

olema seesugused andmed hästi kontrol-
litud.

6) Kahtlemata tuleb pidada üheks
mitteleidmise põhjuseks asjaolu, et teatav
osa otsitavaid on sattunud otsimiskirja-
desse moonutatud nimede all. Ettehei-
teid selles suhtes politsei ei taha võtta
omaks, kuna suurem hulk otsimisi alus-
tatakse mitte politsei, vaid teiste asutuste
poolt. Kuid päris puhtad ei ole siin ka
politsei näpud. Kohtuasutused näit. saa-
vad oma algmaterjalid harilikult ikka poli-
itseilt, kuhu tihti on ulatunud ka nime-
moonutamised. Teised aga, nagu maksu-
ja kaitsevägeasutused, pöörduvad enne
üleriikliku otsimise alustamist harilikult
ikka politsei poole otsitava viimase elu-
koha järele ja sel puhul tuleks politseil
ka juhtuvad nimemootused paljastada
ning õiendada. Samuti tuleks õiendada
seesugustel puhkudel ka vahepeal aset-

leidnud nimemuutmised, mida tuleks pi-
dada eriti silmas Petserimaal ja Narva
taga asuvatel politseiametnikkudel.

Ühtlasi aga tuleb püüda võimalust
mööda lahendada ka praegustes otsimis-
kirjades oletatavaid nimemootusi, vä-
hemalt seesuguseid, mis ei lähe kõlalt
liiasti lahku, nagu näit. üldnimekiri lhk. 3
— „Aberthal“ Gustav Juhani p. ja „Ab-
relthal“ Gustav Johani p., lhk. 5 — „Am-
bos“ Ed. ja „Ambus“ Ed., lhk. 30 — „Kär-
berg“ Gst. Hansu p. ja „Karberg“ Gst.
Hansu p., lhk. 51 — Mägi Aug. „Jaani“ p.
ja Aug. „Joh.“ p. jne. See väike mõtte-
pingutus tuleks võtta ette nii nimekirjade
võrdlemise kui ka üksiku otsitava leid-
mise puhul. On isik leitud ta õige nime
all, siis selgitada kohe, kas ta pole otsitav
ka asjas, mis seisab nimekirjas tema ni-
mele lähedalt sarnaneva nime all. Tihti
jätkub siin juba ainult isiku küsitlemisest.

Vastuvõtmisest politseikooli.

E. Mets, politseikooli direktor.

„E. Politseilehe“ veergudel (nr. 32
s. a.) on „Hääl“ puudutanud politseikooli
tegevust mõnes tema osas. Eriti tähtis
kokkupuutumine on koolil kohaliste asu-
tustega uute lendude komplekteerimisel.
See on raskeim ja vastutusrikkaim osa
kooli juhatuse tegevusest ja seepärast ta-
haksin valgustada selle osa tegevust
kooli kõrgema klassi VI lennu komplek-
teerimisel.

Politsei koosseis komplekteeritakse
peale kantselei jõudude kooli kaudu ja
missugused isikud pääsevad kooli, niisu-
gune kujuneb ka koosseis. Seepärast
ongi usaldatud vastuvõtmine tervele kol-
leegiumile, et komplekteerimine sünniks
täiesti erapooletult ja asjatundlikult. Kuid
kooli nõukogu ei või näha inimesi läbi, ta
näeb sooviavaldajat esimest korda ja
peab otsustama tema kõlbulikkust politi-
seiteenistusse. Nõukogu korraldab kooli
astuda soovijale psühhotehnilisi katseid,
et jõuda selgusele, kas sooviavaldajal on
kõige vajalisemad iseloomu omadused,
mis hädatarvilised raskes politseiteenis-
tuses.

Sarnased katsed on üle ilma tunnusta-
tud abinõuks; kuidas valida inimmaterjali
raskele kutsele. Seejuures on katsete
ulatus ja viisid väga mitmesugused. Ka

meie muudes riigiasutustes ja koolideski
(eriti seminaarides) korraldatakse selli-
seid katseid. Et teha kindel otsus isiku
võimetest, tuleb katseid korraldada enam-
vähem pikema aja jooksul; seks tarvita-
takse mitmesuguseid keerulisi aparate.
Politseikooli nõukogul puudub aeg ja või-
malus praeguse komplekteerimise korra
juures põhjalikuma ülevaate saamiseks
isikust, ta peab leppima lihtsamate abi-
nõudega, mis aga toob kaasa paratama-
tult eksimusi. Ent nõukogu ei piirdu
psühhotehniliste katsetega, see on ainult
üks abinõu, kuidas eraldada sooviavaldaja-
jate hulgast parimad.

Teine, veel tähtsam abinõu on and-
mete kogumine isikust. Kohtadelt saadud
andmete varal tulevad kõrvaldada kõige-
pealt need, kes oma eluviisidelt ja iseloo-
malt ei kõlba politseiteenistusse. And-
meid kogub politseikooli juhatuse aegsasti
enne vastuvõtmist kõigist politsei haru-
dest. Peab tunnistama, et andmete kogu-
mine ei lähe siiski kõige libedamini ja ei
anna igakord põhjalikke teateid isikust.
Näha on, et teadete kogujad ei pööra kü-
simusele küllalt tähelepanu ja vaatavad
pealiskaudselt asjale. Teadete kogumi-
sest oleneb aga väga palju ja pearaskus
selles tegevuses lasub just kohalistel asu-

tüstel. Isiklikult saatsin viimase lennu vastuvõtu väljakuulutamisel kõikidele prefektidele ja komissaridele meele tule tuse ja palusin teadete kogumisel olla et tevaatlik ja kontrollida iga teadet. Mit mel pool, eriti linnades, lastakse kordni kud koguda teateid ja komissarid tihti ei näegi kogutud andmeid, sest alla kirjuta vad teadete saatmisel teised, kas abid või ajut. kohustetäitjad. Minu soov oleks, et iga teadete kogumist peaks nägema isik likult komissar ja kontrollima, kas teated on kogutud küllalt põhjalikult, muidu muu tub andmete kogumine tühiseks ankeet lehe täitmiseks. Seepärast nõutiaksegi teadete tagasisaatmist komissari kaudu. Tõsi, komissar ei jõua tunda kõiki jaos konnas asuvaid elanikke, kuid sarnane kontroll sunnib konstaablit võtma asja tõsiselt. Tihti aga tunneb komissar isik likult inimest ja võib seetõttu juure li sada oma autoriteetliku arvamise.

Ei aita üksi kõige parem teadete ko gumine ega kõige täpsemad psühhoteh nilised katsed, vaid tähtis on ka isikute üldine tasapind, kes soovivad politseitee nistust valida endile elukutseks. Nii tu leb nõukogul arvestada ka inimmassi ta sapinnaga ja valida neist parimad, jättes kõrvale küsimuse, kas valitudki seisavad nõuete tasapinnal. Eriti tundus see kõr gema klassi esimese lennu komplektee rimisel, kus ei läinud korda kandideeri jate hulgast leida 35 inimest, vaevalt saadi 31. Ja kõige suurem lahkunute arv oli I lennu kasvandikkude hulgast. Aja jooksul, eriti viimasel ajal, on tasapind märksa tõusnud. Tõusnud on eriti ha riduslik tasapind; samuti paistab ka, et avaldavad soovi tõsisemad isikud, kel tõsine tahe teenistusse jääda ja pidada lugu oma ametist.

Lubatagu tuua mõningad arvud käes oleva (VI) kõrgema klassi lennu kandi daatidest: haridusest, sõjaväe staažist, vanusest ja päritolust. Üldse on soovi avaldanud 130 isikut. Neist on: ülikooli haridusega 2 isikut, keskkooli harid. 74 isik., keskkooli 10 õppeaast. 5 isik., keskk. 9 õppeaast. 31 is., keskk. 8 õppe aast. 5 is., keskk. 7 õp. a. 5 is., keskk. 6 õp. a. 4 is., keskk. 5 õp. a. 1 is., õhtu keskkooli kursuse läbi kuulunud 3 isikut.

Sõjaväe staažilt on: ohvitseri 33, sv. ametnikke 1, allohvitseri 28, reamehi 66, sõjav. teenist. vabast. 2. Vanuselt: 20 aastaseid 1, 21 aast. 8, 22 aast. 31,

23 aast. 18, 24 aast. 20, 25 aast. 17, 26—30 aast. 26, 31—40 aast. 8, üle 40 aast. 1. Päritolu järgi: Harjumaalt 6, Läänemaalt 3, Saaremaalt 2; Virumaalt 2, Järvamaalt 5, Viljandimaalt 10, Pär numaal 7, Tartumaalt 12, Võrumaal 11, Valgamaalt 5, Põltsamaalt 1, Tallinnast 34, Nõmmelt 1, Tartust 16, Narvast 7, Kuressaarest 3 ja Paidest, Tapalt, Val gast, Türit ja Põltsamaalt igast 1.

Sarnane on kandideerijate üldpilt arvuliselt. Siin on väga tähtis ka suun või kui seda võiks nimetada „komplek teerimise poliitika“, mida nimelt eelis tada vastuvõtmisel, kas haridus, vanus, sõja väelist staaži, vanust või päritolu. Kah juks pole mul andmeid teenistuses oleva test, missugune kategooria inimesi on parem teenistuses. Ja peab ütleva, et selles seisabki pearaskus, kes on neist parimad? Peale nende omaduste nõu takse kohtadelt veel erilisi omadusi: ta olgu hea sportlane, muusikamees, energiline, julge, selge mõistusega, terve, pika ja tugeva kasvuga, tugeva jõuga, selge ja ilusa käekirjaga, viisakas, kan natlik, aus, otsekohene ja palju palju olgu veel igasuguseid omadusi.

Nüüd tekib küsimus, kas praegune komplektee rimise viis on kohane. Seda küsimust puudutab „Hää!“ „E. Politsei lehes“. Tema arvab, et praeguse kooli komplektee rimise korra juures langeb mõne aasta jooksul ligi 50% koolikasvan dikkudest reast välja. Muidugi ei saa vastutada tuleviku eest, aga senised and med räägivad teist keelt. Olen võtnud kokku arvuliselt, kes endistest kooli kõrgema klassi kasvandikkudest olid sunnitud lahkuma mittekõlbulikkuse pä rast teenistusest. Üldse on läinud kohta dele kõrgemast klassist 162 ametnikku, neist on väljastpoolt võetud 131 ja tee nistuses olijaist 31. Lõpetajaist on koh tadelt tagandatud 13, neist 10 väljastpoolt võetud ja 3 end. teenijatest. Seega on komplektee rimisel võetud vastu 10 mit tekõlbulikku isikut 131 hulgast, mis teeb välja umbes 8%. Sama aja jooksul on aga teenistusest üldse lahkunud 131 ametnikku, kelle asemele on saadetud kooli lõpetajad ja nendest on suurem osa tagandatud või sunnitud lahkuma, see oleks umbes 23% (tegelikult on see arv suurem, kuna praegu on veelgi vabu kohti ja andmed pole võetud aasta aru andest, vaid koolist läbikäinute arvu

järgi). Üldse on hra inspektori arvestuse järgi politseikoosseis arvuliselt muutunud 3-kordselt 1923. aastast saadik, s. o. lahkunuid on sest ajast 3 korda niipalju, kui praegu teenistuses. Kuid kas saab seal midagi parata vähemalt meie juhtiv jõud. Muidugi kui tõsta tunduvalt palku, siis muutuks ka olukord, kuid see pole meie teha.

Edasi olen kuulnud, et kooli võetakse liig noori jõude. Ka siin on oma alus, see oleneb sellest, kes soovivad teenistusse astuda; teiseks on asjata õpetama hakata 50-aastast kodanikku. Ka tuleb oletada, et kui vanem inimene tuleb politseisse, siis on tal äpardunud muus teenistuses ja nüüd otsib peavarju politseis. Nõukogu eelistab 25—30-aastaseid kodanikke, aga nagu eelpooltoodud andmetest näha, on sarnases eas kandidaate vähe; kõige enam kandideerivad 22-aastased mehed, kes parajasti lõpetanud sundaja teenimise kaitseväes ja hakkavad valima elukutset.

Paistab, et paljud sooviksid näha vas-

tuvõtmist kohtadel ja siis saata nad kooli. Omalt poolt arvan teisiti talitada. Praegu on küllalt vastava haridusega isikuid, kes soovivad jaoskonnas praktiseerida mitte ainult linnas, vaid ka maal. Iga komissar võiks võtta 1—2 meespraktikanti ja vaadelda nende võimeid ja iseloomumadusi. On ta kõlbulik teenistusse, siis võiks ka rahulise südamega saata selle isiku politseikooli, siis on nõukogul tegemist juba proovitud tööjõuga. Samuti tuleks komissaridel maal silmas pidada vallavalitsustes töötavaid abijõude või praktikante, sest paljud neist avaldavad soovi astuda kooli.

Senini paistis, et komplekteerimine oli jäetud ainult politseikooli hoole ja vastutusele ja igaüks pidas paremaks jääda arvustaja seisukohale. Kuid on palju õigem, kui me kõik üheskoos ja ühise vastutustundega asume küsimuse juure ja katsume leida väärilisi kaastöölisi tulevikus, siis on ka enesel palju kergem!

Austria alaealiste kohtu seadus.

(Lõpp.)

Väga huvitav on see alaealiste kohtu seaduse osa, mis käsitab karistusena kinnipidamist türmis kindlaks määramata aja vältel. See ei tähenda mitte, et alaealist võib mõista eluks ajaks kinni, seesugust karistust uus seadus ei tunne, nagu juba varemalt tähendatud, vaid see tähendab hoopis midagi muud. Ja selles mõttes on Austria seadus jällegi midagi täitsa uut. Kui alaealine on pannud toime süüteo, mille eest näeb seadus karistusena ette kinnipidamise pikema aja vältel türmis, ja kui, arvesse võttes süüaluse iseloomu ja tema kalduvusi, on raske isegi umbkaudselt arvata, kui kauaks ajaks peaks alaealist kinni mõistma, et teda parandada, siis võib noorte kohtunik määrata karistusena kinnipidamist türmis kindlaks määramata aja vältel, see tähendab, et kohtunik määrab ära minimaalse ja maksimaalse kinniistumise aja, ja et täpne türmis viibimise aeg ripub täies määras ära süüaluse ülalpidamisest ja arenemisest. Teiste sõnadega tehakse kinniviibimise aeg olenevaks sellest, kuna saadakse kätte karistuse eesmärk:

parandada ja kasvatada alaealist kurjategijat.

See on muidugi midagi muud kui tingimisi enne karistustähtaja lõppu vabastamine. Nagu meil ja mujalgi, nii on ka Austrias võimalik vange vabastada vangimajast enne karistusaja lõppu: eeltingimuseks sellele on vangi korralik ülalpidamine vangimajas. Austrias maksva seaduse järgi ei või vangi varem vabastada vangimajast, kui tema on vähemalt kaks kolmandikku määratud ajast kinni istunud, kusjuures see aeg ei tohi lühem olla kui kuus kuud. Niiviisi võib vangile tingimisi kinkida üks kolmandik kohtu poolt määratud karistusest, kaks kolmandikku ajast aga tuleb igal juhtumisel ära istuda, selle aja vältel ei ole võimalik parandada kohtuotsust. Tähendab ka sarnasel korral, kui kohus on eksinud kurjategija iseloomus, pidades teda väga kardetavaks ja parandamatuks isikuks, kuna vangimajas selgub aja jooksul vastu pidist, ei ole võimalik karistust vähendada. Überpöörduvalt ei saa aga ka senini Austrias maksva korra järgi piken-

dada vangimajas viibimise aega, mis kohtu poolt kindlaks määratud, kui selgub, et kord määratud ajast on vähe kurjategija parandamiseks, et kohus on eksinud vastava isiku iseloomu hindamisel. Neist pahedest tahab alaealiste kohtu seadus üle saada ja neid võimalikult kõrvaldada ülalkirjeldatud moel.

Suurt osa etendab uue seaduse järgi alaealiste karistamisel ja edaspidisel kasvatamisel igasugune hoolekanne. Valitsuse eelnõu nägi ette koostöötamise vastavate kohtuasutuste ja ametlike hoolekandeesutuste vahel. Selles osas tehti parlamendi komisjoni poolt väikene, kuid tähtis muudatus. Nimelt kirjutab parlamendi komisjoni projekt ette, et vastavad kohtuasutused peavad ühenduses seisma noorte karistamisel ja kasvatamisel ametlike hoolekandeesutustega, mis määratud alaealistele, või aga vabatahtlike organisatsioonidega, millede ülesandeks on hoold kanda noorte inimeste kasvatamise ja saatuse eest. Sellega asetati ühele pulgale nii ametiasutused kui ka eraorganisatsioonid. See on seletatav seega, et mitmes Austria osas tegutsevad otse eeskujulikud eraseltsid ja eraettevõtted noorte eest hoolekandmise alal, mis kindlasti mitte halvemad kui vastavad ametiasutused, võib olla isegi paremad ja kõigepealt ka aineliselt jõukamad. Kohus võib teatavatel juhtumistel piirduda sellega, et kindlaks määratakse vahetõrje alaealise süüaluse ja tema vanemate või sugulaste vahel, kes teda senini on kasvanud, kuna terve hoolekanne antakse vastava ametiasutuse või eraorganisatsiooni kätte, kes siis juba talitavad oma äranägemise ja parima tahtmise järgi. Ka asja eeluurimisel peavad töötama käsi-käes noorte kohtunikud ja hoolekandeesutused. Viimaste ülesandeks on eriti — kui süüasi veel uurimise staadiumis — selgitada alaealise süüaluse kodust elu, tema kalduvusi ja iseloomu jooni, uurida, missugustel tingimustel pandi toime süütegu, missugust mõju avaldas sellele ja üldse süüaluse elule ja arenemisele tema elu vanemate või sugulaste juures, kellega käis süüalune kõige enam läbi, kes kõige rohkem avaldas tema peale mõju jne. Hoolekandeesutuste ülesanded on, nagu sellest näha, õige laialdased ja vastutusrikkad. Peale loetletu on nende asutuste ülesandeks veel selle järgi valvata, et alaealine, kes antud oma kasva-

tajate hoole alla, ennast korralikult üleval peaks ja et temaga korralikult ümber käidaks.

Alaealiste kohtu seaduse järgi seab riik sisse ühe (või rohkem) kasvatusmaja, kuhu paigutatakse kõik need noored seaduse vastu eksijad, keda mõnesugustel põhjustel pole võimalik panna olemasolevatesse kasvatusmajadesse, s. o. üksikute maade, omavalitsuste või eraseltside poolt ülalpeetavatesse kasvatusasutustesse. Kõik kohtute poolt alaealistele määratud rahatrahvid lähevad riigile tähendatud kasvatusmajade ehitamiseks ning sisseseadmiseks. Senini kasutasid neid rahasid omavalitsused, mistõttu ka just selle seaduse osa ümber suuremad vaieldused on puhkenud, mis on esile toonud põhimõttelisi lahkarvamisi. Valitsuse eelnõu nägi veel ette, et riigi poolt ülevalpeetavatesse kasvatusmajadesse võib paigutada alaealisi ka hoolekandekohtu otsusel, kui on selgunud, et üks või teine noor isik on saanud halva kasvatusena ja elab õhkkonnas, mis hädaohtlik tema tulevikule, olgugi et tema veel mingisuguseid seadusi pole rikkunud. Parlamendi komisjon seda määrust ei võtnud vastu, nii et hoolekandekohtud ei saa paigutada alaealisi kasvatusmajadesse. Praegune üldine arvamine Austrias on see, et neist riiklikkudest kasvatusmajadest ei jatku noorte kasvatamiseks. Sinna tuleb paigutada ikkagi ainult sarnaseid seaduste rikkujaid, keda väga raske kasvatada ja parandada ja kes vajavad kasvatamiseks häid ja eriti koolitatud õppejõude ning kelle kasvatamine ja parandamine võtab palju aega ja nõuab intensiivset tööd. Neid noori aga, nii arvatakse praegu, kes viibivad ainult hädaohtlikus ümbruskonnas, mis mõjub neile halvasti ja mille mõju tõttu nad on saanud korda ühe või teise väärtuse, ei tule paigutada riiklikkude kasvatusmajadesse, eriti siis, kui arvata võib, et alaealiste parandamisele võib lihtsalt juba mõjuda nende eraldamine endisest ümbruskonnast. Kuid ühtlasi arvatakse ka, et sarnaste noorte inimeste paigutamine mingisugustesse erilistesse töökodadesse ehk tööasutustesse ei ole otstarbekohane, vaid et vaja on kõigepealt neid inimesi n. ütelda restaureerida nii kehaliselt kui ka vaimliselt ja moraalselt. Selleks aga on vaja erilisi kodusid asutada, sest ainult terved inimesed suudavad teha korralikult tööd ja pi-

dada ametit. Praegu on Austrias juba üks sarnane kodu olemas (Judenaus), mis on suutnud täiel määral täita temale antud ülesandeid ja rahuldada temale pandud lootusi. Kodude asutamine ja ülevaldamine nõuab aga loomulikult palju raha, seda arvatakse saada toetuse näol seltskondliste organisatsioonide ja eraisikute käest. Kohtu juures, mille tegevuspiirkonnas asub vastav riiklik kasvatusmaja, asub eriline komisjon, mille ülesandeks on järelevalve noorte kasvatamise üle majas ja mis ühtlasi on selleks instantsiks, kuhu võib pöörduda kõiksuguste kaebustega. See komisjon otsustab ka küsimuse, millal võib vabastada alaealist kasvatusmajast, kui teda tahetakse vabastada enne tähtaega. Komisjon on viieliikmeline, selle koosseis määratakse kindlaks kohtuministri poolt, kes ühtlasi annab ka lähemaid juhtnööre komisjoni tegevuse, ülesannete läbiviimise ja koosseisu kohta.

Mis nüüd veel puutub kohtupidamise korda uue seaduse järgi, siis võiks muu seas tähendada, et vannutatud meeste kohus ei etenda suurt osa alaealiste üle kohtu mõistmisel. Vannutatud meeste kohtu asemele astub n. nim. Schöffenite kohus, välja arvatud ainult lapse tapmise juhtumused ja mõrtsukatööd. Neid süütegusid harutab ka edaspidi vannutatud meeste kohus, kuna teistel juhtumustel

see kohus alaealiste suhtes ei tegutse. olgugi et tema on ette nähtud täiskasvanuile. Noorte Schöffenite kohus ei tegutse ainult kriminaalkohtuna alaealistele, vaid ka apellatsiooni kohtuna väiksemate väärtegade osas, kui tegemist pole tsiviilnõudmisega. Tähtis on muudugi küsimus, kes saab tegutsema schöffenitena, s. o. eraisikutena — mitte-spetsialistidena? Seaduse järgi seatakse kokku eriline schöffenite nimekirja, mille kokkuseadmisel mängivad suurt osa koolivalitsused ja riiklikud hoolekandeasutused. Viimased teevad ettepaneku vastavate isikute võtmiseks sellesse nimekirja ja nende ettepanekute alusel seatakse nimekirjad kokku. Ilmtingimata peab uue seaduse järgi üks schöffenitest olema kooliõpetaja. Kui kohtu alla on antud alaealine naisterahvas, siis peab üks schöffenitest olema naisterahvas.

Uue seaduse vastuvõtmisega lõpetab Austria parlament töö, mis on kestnud umbes kahekümne aasta ümber. Kui käesoleva sajangu algul esimest korda hakati kõnelema ja kirjutama noorte kohtust, siis oldi üldiselt käte ja jalgadega sarnase instituudi loomise vastu. Ajad aga on näidanud, et neil oli õigus, kes nõudsid sarnaseid kohtuasutusi, ja nüüd viiakse lõpuks ellu projekt, mille pärast on sõidud pikalt ja laialt aastakümnete jooksul. A.

Koduõlle valmistamisest ja müügist pidudel.

Õlle valmistamise ja müügi seaduse § 1. põhjal (R. T. nr. 27 — 1920. a.) nimetatakse õlleks linnastest ja veest, humalate ja pärimi lisamisega, käärimisega teel valmistatud ja üle 1½% etüül-alkoholi sisaldavaid jooke. Sama seaduse § 2. järele võib õlle valmistamine müügi otstarbeks sündida ainult vabrikutes, kes saanud selleks rahaministeeriumilt loa. Muud jooke õlle nime all müügile saata on keelatud, kuna õlle müügile saatmisest muude jookide nime all, seadus keelust ei räägi. Paljudes maakondades on aga ajajooksul levinud koduõlle müük avalikkudel pidudel kapakalja nime all, millises joogis sageli sisaldub üle 1½% alkoholi. Värskest valmistamise järele sisaldab see jook harilikult alla 1½% alkoholi.

Lugedes läbi kõiki õlle valmistamise ja müügisse puutuvaid seadusi ja määrusi (R. T. nr. 53/54 — 1920. a., nr. nr. 27 ja 60 — 1921. a., nr. 105/106 ja nr. 124/125 — 1925. a.) jõuame otsusele, et koduste abinõudega võib valmistada küll oma tarviduseks õlut, kuid koduõlut müügile saata pidudele ehk mujale on keelatud. Ühest küljest seadus teeb vahet vabrikuõlle, koduõlle ja igasuguste teiste nimeliste jookide vahel ja teisest küljest seab tingimuse üles, et kõik need joogid ei tohi müügil üle 1½% alkoholi sisaldada. Järelikult peaks koduõlle müük, näiteks pidudel, siis lubatama, kui ta sisaldaks alkoholi alla 1½%. Meie teame praksisest, et koduõlle nime all ühegi joogi müümiseks aktsiisi peavalitsus ei anna praegu üldse ühekordseid patente,

välja minnes seaduse keelust, et koduõlu müügiks valmistamine on keelatud, alkoholi % suurusele vaatamata.

Aktiisi- ja politseiametnikel tuleb selle järele valvata, et koduõlut ei oleks pidudel müügil. Pidades silmas õllemüügi seaduse § 1. nõuet, politseiametnik peab olema protokollil kokkuseadmisel veendumusel, et jook ükskõik mis nime all, tõesti sisaldaks üle 1½% alkoholi. Jook saadetakse peote müügile, oletame, kapakalja nime all. Ta on valmistatud koduõlle keetmise viisi ja abinõudega, kuid ametnik ei saa momentaalselt kunagi otsustada, et see jook sisaldaks alkoholi üle 1½%. Kas keelata joogi müük või mitte?

Küsimuses lähevad arvamised lahku, sest seadus ei keela alaprotsendilise joogi müüki, kvassi, limonaadi ja teiste jookide, kas või kapakalja nime all, kui selleks vastav patent muretses (määrus mõnede aktiisisead. muutmise, täiendamise ja ärakaotamise kohta IV lõige — R. T. 53/54 — 1920. a., kus öeldud, et limonaadi, kvassi, mõdu ja kalja müügi otstarbeks valmistamise eest patendita, karistatakse süüdlasi jne.). Peab oletama, et nende nimede all jookide müümiseks võiks anda patente. Järelikult võiks koduõlut kapakalja nime all müügile lasta ja ei oleks põhjust patenti koduõlle müügiks siis keelata, kui see jook ei sisalda üle 1½% alkoholi. Seni aga kapakalja ega koduõlle patente antud ei ole, nagu ülalpool tähendasin.

Praktiliselt toimivad politseiametnikud nii, et kapakaljast võtavad proovid asitõendusena sel puhul, kui keelust hoolimata koduõlut võõra nime all müüakse, ja need proovid pitseeritakse kinni analüüsimise või alkoholi % kindlakstegemise otstarbeks. Koha peal osutub analüüsimine võimatuks, seepärast saadetakse proovid aktiisiringkonna juhataja korraldusse. Asitõenduse võtja ametnik proovi võtmisel ei saa kindel olla selles, et proovi võtmise momendil koduõlu üle 1½% alkoholi sisaldaks. Kui aga koduõlle viisi ja abinõudega valmistatud kapakali seisab

kinnipitseeritult pudelites, läheb ta päev-päevalt kangeinaks ja alkoholi % tõuseb. Analüüsimine võetakse ette mõnikord alles mitme kuu pärast, ning siis loomulikult leitakse alkoholi õlles 3—4%. Kui kange jook müügi päeval oli, jääb ametnikul teadmatuks. Kui tuleb nüüd ükskord asi kohtulikule arutusele, siis ei saa ametnik kunagi kindlasti tõendada, et kapakaljas sisaldus müügi päeval üle 1½% alkoholi, missuguse küsimuse tõekstegemine kohtule aga väga tähtis. Kaebealune püüab tõendada asjatundjate abil, et õlu oli värske, peol müügile ilmus valmistamise järgmisel päeval, kedagi inimest see jook ei teinud joobnuks jne., ning kohtunik asjaolusid järele kaaludes, õllemüügi seadust tõlgitsedes ja südametunnistuse järele otsustades mõistab kaebealuse õigeks.

Tekib küsimus, miks ametnik ei teinud õlle kangust müügi päeval kohal kindlaks? Puuduvad ju sellised alkoholi õllest lahutamise ja kraadimise aparaadid. Õllest alkoholi lahutamise — väljaaurutamise aparaadid puuduvad ka aktiisiringkondades, on olemas küll kraadimise aparaadid, kuna otse õllest %-ti nendega kindlaks ei saa teha. Viinavabrikutes leiduvad väikesed alkoholi sisaldava vedeliku õllest ja muudest jookidest väljaaurutamise aparaadid. Politseiametnik peopäevadel neid aparaate kätte ei saa ja ei oskaks neid tarviliselt kohaldada. Analüüsimise protsessid jäävad seetõttu harilikult hiljaks.

Neist väidetest tekivad küsimused, kas kapakalja müüki, mis koduõlle viisil valmistatud, pidudel keelata või mitte, kui võib arvata, et jook ei sisalda üle 1½% alkoholi? Ja kui keelata, siis kuidas ja millal toimida asitõenduse — joogi analüüsimist ja kraadimist. Need küsimused huvitavad vististi mõndagi ametnikku politsei ja aktiisi alal, seepärast oleks soovitatav, kui mõni aktiisi asjandusse lähemalt süvenenud autoriteetne ametnik avaldaks omi arvamisi ja võimalikult näitaks selgitavad abinõud praktiliseks tegutsemiseks. Hääl.

Mõnd Chile politseist.

Chiles, selles Lõuna-Ameerika vabariigis, mis maa-alalt võrdlemisi suur (umbes 751.000 ruutkilom.) ja elanikkude ar-

vult võrdlemisi väike (4 milj. elanikku), nii et iga ruutkm. peale tuleb ainult 5 elanikku, on viimasel ajal hakanud pöörama

erilist tähelepanu politsei reorganiseerimisele. Peab tähendama, et Chile üldse sammub organiseerimise, samuti nagu kaubandus - tööstuslikes mõttes teiste Lõuna-Ameerika riikide ees. Kui veel arvesse võtta, et selle vabariigi kaubabilanss on järjekindlalt aktiivne, et tema eelarve näitab iga aasta suurt ülejääki, et temas on kooliharidus tasuta, kuigi mitte sunduslik jne., siis võib see riik panna kahtastama nii mõnegi vana Euroopa riigi.

Mõne aja eest otsustas Chile valitsus asuda lõplikult politsei ümberkujundamisele. Chile vabariik jäi maailmasõja päevil erapooletuks, sest seal on alati valitsenud suurem poolehoid Saksamaa vastu, ja seepärast pole ka ime, et politsei reorganiseerimine usaldati anda saksa politseimeeste kätte. Selleks pöördui saksa valitsuse poole, kes ka avaldas nõusoleku saata Chilesse kaht politseiteadlast. Chilesse sõitsid politseimajor Pfeffer-Wildenbruch ja kriminaaldirektor Schmitz-Voigt, kellele tehti ülesandeks olla nõuandjaks Chile vabariigi valitsusele politsei ümberkujundamisel. Tähen-datud ametnikud on seal juba oma tööd alustanud.

Chile valitsuse kava seisab kõigepealt ühtlase politsei moodustamises. Senini tegutsesid seal: suuremates linnades riiklik politsei, väiksemates linnades ja alevites omavalitsuspolitsei ja maal sandarmeeria. Kõiki neid politsei organisatsioonide tahetakse ühendada, moodustades ühtlase politsei. Nagu kõikjal, nii on ka Chiles ennast nii mõnelgi korral valusalt tunda annud ühtlase politsei ja paralleelsete asutuste koostöötamise puudumine. Kurjategija, kes pani toime kuriteo suuremas linnas, kadus pärast teo toimepanemist maale ehk väikesesse linna, ja enne kui suudeti informeerida teisi politseiasutusi ja paluda nende kaasabi kurjategija kinnivõtmisel, oli viimane ammuugi jäljetult kadunud. Kui veel pidada silmas kõnesoleva riigi suurt maa-ala ja elanikkude väikest arvu, mis alati võimaldab kaduda kurjategijale kergesti jäljetult, jäädes siiski elama oma kodumaa piirides, siis on arusaadav, et tahtmine politseid reformeerida pidi kerkima kord päeva-korrale.

Uus organisatsioon saab — vähemalt väliselt — täiesti sõjaväeline, s. o. politsei jaotatakse rügementidesse, gruppidesse ja eskadronidesse. Uus politsei saab nimetuse

„Carabineros de Chile“. Politsei jaotus kohtadel (prefektuurid) viiakse läbi kooskõlas riigi administratiivse jaotusega. Üksikute maakondade ja kreiside pealikud on samuti nagu ka linnade linnapead kohapealseteks politsei juhtideks. Nead annavad politseile oma tegevuspiirkonnas tarvilisi instruksioone ja juhtnööre. Distipliini mõttes aga, samuti nagu ka siseteeenistuse mõttes juhib kohalist politseid täielikult vastav politseiülelemus. Eri-line valitsuse määrus kõneleb sellest, et provintside pealikud küll annavad politseile üldisi juhtnööre, et aga neil õigust pole segada sarnastesse küsimustesse nagu siseteeenistus, politseiliste jõudude paigutamine ühte või teise kohta, politsei väliaastumine ühe või teise sündmuse puhul jne. Ühe sõnaga võivad pealikud ja linnapead küll öelda, mida politsei üldse peab tegema, kuid kuidas saadud juhtnööre ja käskke ning korraldusi läbi viia, see on juba politseimeeste eneste asi, millesse ei saa ega tohi segada ükski pealik ega linnapea.

Ühes politsei organisatsiooni muutmisega on hakatud reorganiseerima politsei kutsehariduse asjandust ja on muudetud politseiteenistuse seadust. Mis puutub viimasesse küsimusse, siis tuli muidugi kõigepealt lahendada küsimus: kas võtta arvesse pensioni suhtes, samuti ka palgakõrgenduse suhtes teatava aja teenimise eest politseis aeg, mis teenitud senistes politsei organisatsioonides. See küsimus otsustati jaatavalt, nii et vanad politseinikud ei kaota ühtki õigust, mis neile andis teenimine endises politseis, uue korra maksamahakkamisega. Endise riikliku politsei, omavalitsuspolitsei ja sandarmeeria ametnikud ja teenijad võetakse kõik üle uude politsei organisatsiooni, kui need avaldavad selleks soovi.

Sellisel teel saadi kätte uue politsei kaader. Mis nüüd puutub politsei koosseisude täiendamisse tulevikus, siis kavatakse võtta Carabineros de Chile teenistusse vabatahtlikke, kes mitte üle 30 aasta vanad, kes on sundaja sõjaväes teeninud ja kes oskavad lugeda, kirjutada ja rehkendada. Peale selle nõutakse politseiteenistusse astuda soovijatel, et nad oleks füüsiliselt ja vaimliselt täitsa terved, et nad ei oleks eelkaristatud ja et nende senine ülalpidamine ja elukäik lubaks oletada, et nad on täitsa kõlblikud

politsei raskele ja vastutusrikkale teenistusele.

Politsei kutsehariduse edendamiseks kutsuti ellu eriline politseikool, mis on määratud kõikide liikide politseiametnikudele ja -teenijatele. Kool asub Chile pealinnas Santiagos de Chile. Kursus isikutele, kes soovivad astuda politseiteenistusse, kestab neli kuud, hoopis pikem on kursus kõiksugustele ametmeestele, nagu hobuserautajatele, sanitaaridele, arstide abidele, kriminaalametnikkudele jne. Niisuguste ametmeeste kursus kestab kahe aastani rippuvalt sellest, missuguse eriala keegi on endale valinud. Kandidaatidele ohvitseri kohtadele kestavad kursused üks aasta. Kuid kool ei ole ellu kutsutud ainult selleks, et ette valmistada politseiteenistusele selleks kõlbulikke isikuid, vaid ka selleks, et arendada ja täiendada juba olemasolevate ametnikkude ja teenijate teadmisi. Viimaseks otstarbeks pannakse koolis toime erikursused, millised tuleb läbi kuulata aja jooksul kõigil ametnikkudel. Need täienduskursused kestavad: politseimajoritele — kolm kuud, politseikaptenitele — neli kuud, politseileitnantidele — üks aasta, portupeeallohvitseridele ja allohvitseridele — samuti üks aasta. Iga kursus lõpeb katsetega ja ainult neil on loota edasijäämist ja edasijõudmist politseiteenistuses, kes on sooritanud katsed hästi. See uus kord näitab, et politseiametnikkude koolitamisele ja teadmistele hakatakse pöörama erilist tähelepanu ja panema suurt rõhku, olles arvamusel, et ainult hästi ettevalmistatud ja täiesti teadlik politseinik suudab olla hea politseinik, kes oskab täita kõiki neid laialdasi ülesandeid, mis paneb meie aeg igale politseiametnikule.

Nagu juba eelpool tähendatud ja nagu ülaltoodust näha, on politsei sõjaväeliselt organiseeritud, sellest on ka tingitud puht-sõjaväeliste aukraadide tarvitusele võtmine politseis. Huvitav on veel see, et seesuguseid aukraade ei kannu üksi välisametnikud, vaid ka kõik kantselei-ametnikud. Kõrgemad administratiiv-ametnikud kuuluvad n.nim. Asimilados a Oficiales, s. o. eriohvitseride hulka. Siia kuuluvad: intendandid, intendantide abid, veterinäärarstid, laekahoidjad, kohtuasjaajajad (erilised asjaajajad politsei jaoks, nagu meil kohtuasjaajajad rügementides ja diviisides), insenerid jne. Ainult arstid,

hambaarstid, peamuusikajuht, õpetajad koolis, alamad kantselei-ametnikud ja varahoidjad on tsiviilametnikud, kes ei saa aukraade ega kannu mundrit.

Ühenduses teiste muudatustega seisab ka politseiametnikkude ja -teenijate palgade reguleerimine, pensionide muutmise ja varustuse andmine uutal alustel. Palku on püütud tõsta ehk vähemalt ühtlustada ja seada õiglasemale alusele kui seni. On arusaadav, et vana korra juures, kus politseil on mitu peremeest ja kus tehti vahet politseiniku vahel, kes teenis suures linnas, ja ametniku vahel, kes teenis väikeses linnas, olid palgad õige mitmekesised ja kirjud. Võis juhtuda, et kahe ühesuuruse naaberlinna politseiametnikud, kes seisid ühel astmel ja täitsid samu kohuseid, said kaht viisi palka ja see palgavahe võis mõnel korral olla isegi kaunis suur. Sarnast ebaloomulikku olukorda tuli likvideerida, mida nüüd ka tehti palgade reguleerimisega. Väga tähtis on ka pensionide asja reguleerimine, milles senini valitses samuti ühtlusetus ja järjekindlus, mis muidugi osalt oli tingitud palgade mitmekesidusest. Uue korra järgi saab iga ametnik, kes 25 aastat on seisnud politseiteenistuses (sellest ajast vähemalt 10 aastat välisteenistuses), kes ennast korralikult on üleval pidanud ja vabatahtlikult lahkub politseiteenistusest, pensionina terve kuu palga, kusjuures ametniku vanadus arvesse ei võeta; teiste sõnadega on maksma pandud ka paiukite osas sõjaväes maksev kord. Politseiohvitserid saavad täie pensioni, s. o. täie palga, pärast 30 a. teenistust, kantselei-ametnikud politseis ja administratiiv-ametnikud — pärast 35-aastast teenistust. Selle juures aga ei võeta kunagi arvesse aega, mis on teenitud sõjaväes. Kui ametnik sureb, olles veel politseiteenistuses, saab tema perekond, s. o. naine ja lapsed, 75% pensioni sellest palgast, mis ametnik sai surmapäeval.

Lõpuks võiks veel mainida atestatsiooni süsteemi, mis on politseis viidud läbi samadel alustel nagu sõjaväeski. Iga aasta atesteeritakse kõik politseiametnikud, see atesteerimine sünnib vastavate otsekoheste ülemuste poolt, kusjuures atestatsioonid enne lõpulikku kinnitamist vaadatakse läbi siseministeeriumis erilise atesteerimise komisjoni poolt (olgu muu seas tähendatud, et Chiles on ühendatud pea- ja siseministri ametid ja kantseleid). Kui-

das talitatakse atesteerimise juures ja kui tõsiselt vaadatakse sellele tööle, sellest annab kõige paremat ülevaadet korraldus, mis laiali saadetud atesteerijatele ülemustele. Neis juhtnöörides on muu seas öeldud: „Atesteerimine tähendab teenistusse kõbulikkusse kindlakstegemist. Iga isiku head ja halvad küljed tulevad nii kirjeldada, et lõpptulemus annaks selge ülevaate, ilma et juure oleks lisatud mingisugune isiklik arvamine vastava ametniku kasuks ehk kahjuks. Õigus atesteerida on tähtsamaid ülemuse õigusi temale alluvate suhtes. Selle ülesande täitmine nõuab kutselisi teadmisi, inimeste tundmist ja

oskust kõrvaldada inimeste hindamisel kõik tundmused, mis võiksid olla aluseks arvamistele, mis ei vasta tõeloludele. Kes teist hindab, peab teadma, et iga atesteerimine näitab seda enam hoolt, mis on kantud selle kokkuseadmisel, mida vähem tarvitatakse sõnu. Otsus ei tohi olla liig karm, ta ei tohi olla ka liig heatahtlik. Pohjendamatu kiitus viib atesteeritava üleliigsele enesearvamisele. Ebatäpsed hindamised ning atestatsioonid, mis väga shabloonilised, näitavad, et vastav ülemus ei oska üldse inimesi hinnata, et tema ei ole tõetruu ja et tema ei suuda täita neid ülesandeid, mis temale usaldatud.“

250.000 politseimäärust.

Praeguse Preisi politsei kõige nõrgemaks küljeks tuleb kahtlemata küll lugeda igasuguste politseimääruste rohkust ja üldse politseimääruste küsimust. Igal aastal ilmuvad uued määrused, seejuures pole uute arv sugugi väike, ja vanu muudetakse ainult harukordadel. Sarnase olukorra juures on kergesti ettekujutatav, kuidas tõuseb alalõpmata politseimääruste arv. Asjatundjad on arvamisel, et praegu maksavad Preisi osariigi territooriumil umbes üks miljon politseimäärust. Preisi siseminister seletas aga hiljuti, et määruste arv nii suur ei ole, vaid et maksvusel on veel „ainult 250.000“ määrust. Olgu nüüd asi kuidas ta on, kas 1 miljon või veerand miljonit määrust — olukord on keeruline ja sünnitab küllalt peavalu neile, kes seisavad asjale lähemal ja peavad seda küsimust kord reguleerima. Kes reisib tänapäev läbi Preisimaa, linnast linna ja külast külla, peab teoreetiliselt tundma 250.000 politseimäärust peale Saksa riigi ja Preisi osariigi seaduste ja määruste ning omavalitsusasutuste ja üksikute ministeeriumide määruste, sest vastasel korral võib tema eksida mõne määruse vastu ja karistuse alla langeda, sest seaduse mittetundmine nole teatavasti vabandavaks põhjuseks seaduse vastu eksimisel.

Pole vist küll huvituseta märkida, et Preisimaal maksvate politseimääruste üldarv on 35 korda suurem kui tähtede arv, mida meie näeme selgel ilmal õhtutaevas! On iseenesest arusaadav, et ükski inimene neid määrusi ei tunne ja ei

või tunda. Teiselt poolt aga, mis küll veel hoopis tähtsam, pole vist ka ühtki ametnikku, kes tunneks kõiki määrusi, mis maksvad tema tegevuse piirkonnas. Asjale lähedal seisvad isikud teavad isegi tõendada, et pole ühtki kohapealset politseijuhti, kes võiks öelda kui palju politseimäärusi on maksvusel tema tegevuse piirkonnas, rääkimata siis muidugi juba nende määruste sisu tundmisest.

Et tervet seda asja veidi lähemalt illustreerida, selleks olgu toodud järgmised näited (dr. Petersi järgi). Preisimaal — peale Berliini — maksab praegu veel (s. o. kümme aastat pärast vabariigi väljakuulutamist ja keisririigi kukutamist) määrus, mille järgi on keelatud välja panna lipp „Tema Majesteedi keisri ja kuningaga ehk kuningliku perekonna liikme“ erimärgiga; selle politseimääruse vastu eksimine on kõvasti karistatav. Alles 1910. a. karistati üht töölisi, kes Suurel neljapäeval tegi aiatööd, kolmemargalise rahatrahviga, sest sarnane töö on keelatud suurtel pühadel ja karistatav n. nim. Waldecki kirikuseaduse järgi, mis maksma pandi 1550. a. ja muudeti 1730. aastal! Võiks muidugi arvata, et sarnased määrused vähemalt meie päevil enam ei maksa, kuigi nad veel olid maksvusel aastat kakskümmend tagasi. Kuid ka see on eksitus. Praegu maksab veel politseimäärus, mille põhjal võib karistada inimest, kes lõikab oma aias lilli või korjab marju ja aiavilja, kui sarnane töö sünnib aia tänavapoolses osas pühapäeval jumalateenistuse ajal enne lõunat. On arusa-

dav, et selle ja teiste sarnaste määruste täitmise järgi enam keegi ei valva, kuid nad maksavad ja nende alusel võidakse ikkagi inimesi võtta vastutusele. Ühe teise politseimääruse järgi nõutakse, et voorimehe hobune peab „tugev ja hästi söödud olema, hästi jooksmas, hea välja nägema ja hästi sissesõidetud olema“. Kui selle määruse täpse teksti järgi käia, siis võiksid voorimeeste hobustena lõpuks arvesse tulla ainult võidusõiduhoobused. See aga sünnib autode, mootor-rataste ja jalgrataste ajajärgus! Hoopis arusaadavam on juba teine politseimäärus, mis nõuab voorimehelt viisakat ümberkäimist sõitjatega, puhtaid riideid, mis hästi korras, ja kainet olekut. Praegu veel maksva politseimäärusega korraldatakse pidusid, mis toime pannakse enne niorpaari abiellumist, kuigi need peod aset leiavad erakorteris. See määrus on pärit 1833. aastast ja tahab piiri panna „kõiksugustele ulakustele“ sarnastel perekondlikkudel õhtutel! Ühes Preisi provintsis, kus muu seas suurem elanikkude arv on poliitiliste vaadete poolest sotsiaaldemokraadid, käseb politseimäärus lastele, kes käivad leeris, viimasel leeriskäimise aastal tantsuõpetust mitte anda, kõvasti keelatud on sarnase õpetuse andmine avalikkudes lokaalides.

Juhtub tihti ka, et mõni politseimäärus seisab vastolus maksvate seadustega. Õigusteadlasel on siin muidugi kergem orienteeruda: seaduste ja määruste tõlgitsemisega saab tema küsimusest üle; kuid harilik kodanik võib täiesti eksida paragrahvide rägastikus, nii et tema lõpuks enam ei tea, mis on lubatud ja mis mitte. Nii on noorte hoolekande seaduses öeldud, et kasulapsi (tehnilises mõttes) võib endale võtta ainult hoolekandenasutuse loal. Vast ilmunud politseiliste määruste kogus aga on muu seas trükitud määrus, mis nõuab kirjalikku politsei luba kasulaste võtmisel. Filmide seaduse põhjal otsustab eriline ametiasutus küsimuse üle, kas üks või teine kinolint võib demonstreerimiseks alaealistele või mitte. Üks Preisi politseimäärustest aga on pannud maksma määruse, mille põhjal lapsed alla 16 a. vanaduseni võivad kinodes vaatamas käia ainult sarnaseid filme, mille näitamiseks alaealistele on politsei poolt välja antud eriline luba. Väga tihti antakse ka üldise sisuga määrusi, millede põhjal kõiki neid, kes polit-

sei korraldusi ei täida, ähvardatakse vastutusele võtta. On arusaadav, kui üleasutused sellistest määrustest kord jõuavad kohtuni, siis kohus neid määrusi ei tunnista, mis vastolus maksvate seadustega või ei ole kooskõlas. Kuid asi seisab ikkagi selles, et kohtuni jõuavad ainult üksikud asjad ja et — mis väga tähtis — politsei prestiiž kannatab seadusevastaste määruste andmise all, mida keegi pole sunnitud täitma ja mis kohtuasutuste poolt ei võeta arvesse.

On vist küll ülearune kõigele sellele juure lisada, et praegune olukord nõuab paratamatult parandamist ja põhjalikku revideerimist. Seda ei nõua üksi ajakirjandus, õigusteadlased ja teised asja tundvad isikud, vaid ka ametiasutused ise politseiga eesotsas. Ka politseile enesele on Preisimaal selge, et see ei ole kord, kus võib mõne kodaniku vastu, kes ühel või teisel põhjusel ei meeldi politseivõimudele, tõsta süüdistust mõne määruse vastu eksimise eest, mis, võib olla, on sada aastat ehk rohkemgi vana. Juba 1918. a. hakati tervele küsimusele pöörama tõsist tähelepanu, ühenduses muidugi uue riikliku korraga. Preisi siseministerium andis tol ajal käsu revideerimisele võtta kõik maksvad politseimäärused. Sellest ajast peale töötatakse küsimuse kallal ja on väga küsitav, kas jõutakse praeguse meetodi järgi üldse kord lõpuni. Senini on vähemalt praegune töötamisviis annud vähe tagajärgi, mis arusaadav, kui võtta arvesse hiigla materjali, mis tuleb läbi töötada vastavatel ametnikkudel. Arvatavasti sunnib tegelik elu vastu võtma ettepaneku, mis tegi mõne aasta eest endine Preisi politseidirektor ja praegune siseministri abi dr. Abegg. Tema kava järgi tuleks eriseadusega maksvusetuks lugeda kõik Preisi politseimäärused. Muidugi mõista jääks siis korruga sarnase seaduse vastuvõtmisega parlamendi poolt tühi koht, kuid selle võib otsekohe täita: politsei, teades, et tuleb määruste tühistamise seadus, valmistab aegsasti määrusi, mis hädavajalised, ja paneb need otsekohe peale seaduse vastuvõtmist maksma. Dr. Abeggi kava näeb ette ka veel nende asutuste arvu piiramise, kellel on praegu õigus anda välja politseimäärusi, mis samuti leiab üldist pooldamist. Sellele tuleb lisaks veel endise Preisi ministri dr. Drewsi kava, mille alusel politseimäärus-

sed tulevikus maksavad ainult kuus aastat. Kui nende maksvuse tähtaega pole suudetud õigel ajal pikendada, siis kaotavad nad automaatselt pärast kuueaastast tähtaega oma maksvuse. See sunnib muidugi — juhtumisel, kui sellest kavast kord saab seadus — politseid alatasa re-

videerima maksvaid määrusi ja kustutab automaatselt määrusi, mille järgi enam pole mingit tarvidust. Kui võetakse vastu mõlemad kavad, siis saadakse lahti vanast, iganenud rämpsusust ja pannakse kindel piir sellele, et praegune olukord ei korduks mõnekümne aasta pärast.

Veel politsei esivõistlustest.

Minu artikkel „Mida õppisime politsei esivõistlustel“ on kaks vastust kutsunud esile. See on täiesti loomulik, sest arvustajana võib sattuda ikka tänamatu ossa: tuleb avaldada arvamisi, mis arvustatavale vastuvõtmatud. Mina igatahes kirjutasin heas usus, et õppeotstarbel ära näidata üksikuid konarlusi. Heameelega lugesin seepärast E. P. K. O. liidu vastust, milles võistluste määrustiku väljatöötamist ja kartoteegi soetamist liidu juhatuse poolt, kui teatavaks saanud fakti, soojalt tervitan. Ka muus osas on minul täieline usaldus liidu headesse püüetesse, kusjuures arvan, et minu, kui seekordse arvustaja, seisukohad kehakasvatustöös käivad üht rada liiduga.

Ltn. R. Reha, kes end kõige rohkem puudutatuna õigustatud on tundma, on minu poolt alati kui asjatundja tööjõud hinnatud. Mind rõõmustab ltn. Reha sõnavõtmine faktide kaitseks, milledes head püüded ja võimete ulatus kõige tänuväärsemad. Ekslik oleks aga ltn. Reha arvamine, et minu soovid ja väited tehtud töö tahavad jätta hindamata. Ka olen mina kaugel etteheidetest ja tumestustest.

Lõpuks loen vastastiku sõnavõtmist väga kasulikuks, sest ta toob lugejaskonnas elavust ja seega uusi häid sõpru tulevasele tööle.

H. Vecm.

Ametlik osa.

Piirivalve valitsuse ülema käsukiri
25. augustist s. a. nr. 114.

Narva jaoskonna Komarovka rajooni noorem ohvitser Koel on määratud Tallinna jaoskonna Purtse rajooni ülema kohusetäitjaks, arvates 6. augustist s. a.

Politsei peavalitsuse poolt on antud load: laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks Järva-Jaani tarvitajate ühisusele Järva-Jaanis ja Koerus, maksvusega 31.

augustini 1929. a., Reinhold Jüri p. Pukspuule — Rapla alevikus, maksvusega 6. augustini 1929. a. ja Paul Villemi p. Saretokile Valgas, Kesk tän. nr. 15, maksvusega 22. augustini 1929. a.

Politseidirektori määrusega on tühistatud Laiksaare vallas elutseva Aleksander Juhani p. Taltsi laskeriistaluba jahipüüsi hoidmise ja kandmise osas.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

Davidovski, Jefim Terenti p., sõjav. vab. tunnistus nr. 6706, v. a. Tartu maak. rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 22. 4. 20 a. (8000)

Pantelejev (Pogodin), Jevdokia, Nanseni pass nr. 2962, v. a. politsei peavalitsuselt 1924 a. (9703)

Meikar, Ludvig Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 99, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonist 11. 2. 20 a. (9708)

- Treimann**, Voldemar Aleksandri p., sõjav. kõlbmatuse tunnistus nr. 269, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonilt 18. 12. 18 a. (9709)
- Prass**, August Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 12844, v. a. Tall. tagavara polgu ülemalt 21. 4. 20 a. (9710)
- Rünk**, Rudolf Johannese p., Laidoneri nimelise invaliidide kapitali komitee korjandusleht nr. 914, v. a. Palmse vallaval. 25. 5. 28 a. (9711)
- Kööts**, Orest, sõjav. vab. tunnistus nr. 3805, v. a. Lennuväe rügemendilt 29. 9. 25 a. (18512)
- Triik**, Nikolai Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3639, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 23. 2. 21 a. (11564)
- Normann**, Johannes Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 600, v. a. 9. jalaväe polgu ülemalt 21. 4. 20 a. (11968)
- Rajamart**, Alfred Johannese p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1910, v. a. 1. jalaväe rügemendi ülemalt 1. 10. 26 a. (11971)
- Tartu**, Johan Jüri p., arstiabi tsekiraamat nr. 1, v. a. Väike-Maarja jsk. rahukohtuniku poolt. (11976)
- Käri**, Gustav Jaani p., sõjaväeteenistusse kõlbmatuse tunnistus, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonilt 1919 a. (11979)
- Leemets**, Villem Madise p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1215, v. a. Soomusrong nr. 4. ülemalt 14. 4. 20 a. (11979)
- Riisbach**, Karl Jüri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4399, v. a. 4. jalaväe polgu ülemalt 19. 3. 20 a. (11980)
- Ruuder**, Jaan Karli p., hobusepass nr. 508, v. a. Sangaste vallav. 20. 12. 20 a. (12061)
- Kirschenberg**, August Mehka p., sõjav. vab. tunnistus nr. 7763, v. a. Võru maak. rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 20. 7. 21 a. (12062)
- Glockmann**, Karl-August Peetri p., hobusepass nr. 160, v. a. Urvaste vallaval. 17. 12. 20 a. (12067)
- Soe**, Aleksander Karli p., reservitunnistus nr. 15291, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 21. 6. 20 a. (12448)
- Ivanthal**, Gustav Gustavi p., reservitunnistus nr. 31266, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 22. 11. 20 a. (12449)
- Vassin**, Mihail Kirilli p., reservitunnistus nr. 13392, v. a. Tallinna tagavara pataljoni ülemalt 7. 10. 20 a. (12451)
- Linnamägi**, Ferdinand Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 258, v. a. Tartu kooliõpilaste pataljoni ülemalt 24. 3. 20 a. (12447)
- Paade**, Juhan Jaani p., reservitunnistus nr. 25398, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 25. 10. 20 a. (12465)
- Paltser**, Aksel Miina p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 5284, v. a. 2. diviisi staabi ülemalt 1. 2. 24 a. (12601)
- Bolushev**, Ivan Nikolai p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 832, v. a. Peipsi laevastiku staabi ülemalt 21. 4. 20 a. (12602)
- Orrin**, Kristjan Peetri p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 2327, v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 28. 5. 21 a. (12603)
- Lääne**, Daavet Villemi p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 8267, v. a. Aegna saare komandandilt 1. 11. 22 a. (12610)
- Pähni**, Oskar Jaani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 8321, v. a. 2. diviisi tagavara pataljoni ülemalt 29. 3. 20 a. (12611)
- Ottep**, Johan Mihkli p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 518, v. a. 3. diviisi tagavara pataljoni ülemalt 15. 4. 20 a. (12614)
- Sarapu**, Georg Hansu p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 30879, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 22. 11. 20 a. (12615)
- Rõika**, Eduard Kusta p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 3258, v. a. 2. jalaväe rügemendi ülemalt 1. 11. 22 a. (12618)
- Tilk**, August Adami p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 1418, v. a. 2. jalaväe rügemendi ülemalt 21. 5. 20 a. (12621)
- Kokota** (Kokuta), Tõnu Ellu p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 32461, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 30. 11. 20 a. — Taniel Kokuta nimele, kuid mis üks ja sama isik. (12625)
- Ader**, Karl Mihkli p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 31915, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 26. 11. 20 a. (12629)
- Näkk**, August Johani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 1226, v. a. Väljapatarei nr. 9. ülemalt 14. 4. 20 a. (12637)
- Lindeberg**, August Karli p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 34205, v. a. Tartu maak. rahvaväe komisjonist 12. 12. 20 a. (12639)
- Novitski**, Konstantin Ffimi p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 888, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 10. 1. 23 a. (12640)
- Pint**, Kusta Jaani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 16565, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 3. 7. 20 a. (12644)
- Tein**, Amalie Karli p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 1464, v. a. 2. jalaväe rügemendi ülemalt 21. 5. 20 a. (12646)

- Alber, Eduard Vidriku p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 4525, v. a. Tallinna Alliku vangilaagri vahikom. 18. 4. 20 a. (12643)
- Meoma, Ludvig Jaani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 241/2710., v. a. Sakala jalaväe rügemendi ülemalt 30. 9. 26 a. (12645)
- Senner, Ernst Mardi p., rahvaväest vab. tunnistus, v. a. Tartu rahvaväe komisjonist 22. 7. 19 a. (12648)
- Roots, August Johani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 887, v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 22. 4. 20 a. (12651)
- Krepp, Karl Jaani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 589/5707, v. a. Sakala partisanide polgu ülemalt 20. 4. 20 a. (12657)
- Õunap, August Jaani p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 32496, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 30. 11. 20 a. (12659)
- Visnapuu, Johannes Hendriku p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 74, v. a. Soomusrongide rügemendi ülem. 3. 9. 24 a. (12661)
- Kriisa, August Hansu p., rahvaväest vab. tunnistus nr. 3938, v. a. Väljapatarei ülemalt 29. 9. 20 a. (12663)
- Järv, August Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 7110, v. a. 3. jalaväe polgu ülemalt 27. 4. 20 a. (12861)
- Timpka, Leonhard, ülikooli vabakuulaja tunnistus nr. 735 — 1926 a. (12927)
- Filipov, Ilja, välispass nr. 5682, v. a. politsei peavalitsuselt 29. 3. 28 a. (12937)
- Augjärv, Konstantin Jüri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 229, v. a. 1. piiriküti pataljoni ülemalt 27. 3. 20 a. (13189)
- Õng, Johannes Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 67, v. a. 1. diviisi intendandi poolt 19. 3. 20 a. (13193)
- Uustalo, Gustav Jüri p., maasaamise tunnistus nr. 591, v. a. Viru kaitsevääringkonna ülemalt 18. 2. 26 a. (13194)
- Steinberg, August Karli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1837, v. a. Viru maak. rahvaväe ülemalt 20. 11. 20 a. (13195)
- Penson, Karl Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 83, v. a. Viru maak. rahvaväe ülemalt 15. 4. 20 a. (13196)
- Vendt, Ferdinand Mardi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 2625, v. a. 5. üksiku jalaväe pat. ülemalt 1. 11. 23 a. (13198)
- Krõlov, Aleksander Nikifori p., Nansenipass nr. 5426/8789, v. a. politsei peavalitsuselt 29. 3. 24 a. (13471)
- Vaarpuu, Otto Jaani p., sõjav. vab. Kreekmann, Herbert Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 289, v. a. Sidepataljoni ülemalt 31. 3. 24 a. (13200)
- Laufer, Heinrich Kristjani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 8731, v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 21. 5. 20 a. (13450)
- Pöder, August Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 2628, v. a. 22. 8. 21 a. (13454)
- Allik, Jaan Jüri p., laskeriistaluba nr. 1147/46970, v. a. Tallinna-Harju prefektilt 25. 4. 25 a. (13456)
- Stümper, Jaan, sõjav. vab. tunnistus nr. 6824, v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 22. 4. 20 a. (13458)
- tunnistus, v. a. 6. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 8. 23 a. (13461)
- Fukk, Aleksander Karli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 8405, v. a. 4. rahvaväe polgu ülemalt 21. 5. 20 a. (13466)
- Pöder, August Gustavi p., laskeriistaluba nr. 3435, v. a. Tallinna-Harju prefektilt 18. 9. 26 a. (13467)
- Madisson, Artur Danieli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 121, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjoni poolt 15. 4. 21 a. (13473)
- Assmann, Oskar Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 26670, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 1. 11. 20 a. (13474)
- Pindus, Jaan Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 26734, v. a. Harju maak. rahvaväe ja kaitseliidu ülemalt 1. 11. 20 a. (13486)
- Heiden, Arthur Eugeni p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3322, v. a. 10. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 9. 26 a. (13488)
- Hansen, Irma-Caritha Karli t., Taanipass nr. 122, v. a. Taani konsulaadist Tallinnas 5. 12. 23 a. (13626)
- Huoponen, Emilie Danieli t., välispass nr. 13, v. a. Soome konsulaadist Tallinnas 1922 a. (13634)
- Pohl, August, sõjav. vab. tunnistus nr. 6043, v. a. 1. piiriküti pataljoni ülemalt 15. 9. 20 a. (15131)
- Pohl, August, sõjav. vab. tunnistus nr. 6043, v. a. 1. piiriküti pataljoni ülemalt 15. 9. 20 a. (15131)
- Niiman, Gustav, sõjav. vab. tunnistus nr. 3008, v. a. 1. diviisi tagavara pataljoni ülemalt 20. 3. 20 a. (15132)
- Metsis, Julius, sõjav. vab. tunnistus nr. 8, v. a. Distiplinaar-roodu ülemalt 5. 8. 20 a. (15133)
- Lill, August, sõjav. vab. tunnistus nr. 185, v. a. Laiaroopalise soomusrongi nr. 2. ülemalt 1922 a. (15134)

Väli, Johannes, sõjav. vab. tunnistus nr. 49, v. a. 1. soomusrongi ülemalt 30. 9. 23 a. (15136)

Prommer, Jüri, sõjav. vab. tunnistus nr. 195, v. a. 1. suurtükiväe grupi ülemalt 20. 1. 26 a. (15137)

Leitlov, August, sõjav. vab. tunnistus nr. 403, v. a. Soomusrongi nr. 3. ülemalt 21. 5. 20 a. (15144)

Jõgis, Richard, Tartu ülikooli matrikkel nr. 1843, v. a. 28. 1. 21 a. (15147)

Luksepp, August Peetri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 8082, v. a. 3. jalaväe rügemendi ülemalt 21. 5. 20 a. (18718)

Tiido, Johannes Hansu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 1. jalaväe rügemendi ülemalt 1920 a. (1376)

Geroi, Ilja Feodori p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjoni poolt. (2616)

Kadakas, Mihkel Feodori p., sõjav. vab. tunnistuse dublikaat, v. a. Viru kaitsevähingkonna ülemalt. (1377)

Kroon, Kristjan Karli p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Skoutpolgu ülemalt. (1380)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Malmberg, Erika Augusti t., v. a. 3. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 1. 6. 26 a. nr. 739. (7991)

Jaanihind, Eliise Jaani t., v. a. Kernu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 155. (7994)

Amvaldt, Jakob Tooma p., v. a. Kloostri vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 180 (7995)

Sepp, Johannes Mardi p., v. a. Keila vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 534. (7996)

Müller, August Karli p., v. a. Keila vallaval. 20. 7. 24 a. nr. 466. (7997)

Kriiva, August, v. a. Koiola vallaval. 1. 3. 21 a. nr. 828. (8193)

Pundson, Gustav, v. a. Veriora vallaval. 15. 12. 20 a. nr. 849. (8194)

Tenga, Johannes, v. a. Veriora vallaval 10. 4. 20 a. nr. 693. (8195)

Rammo, Samuel, v. a. Veriora vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 593. (8196)

Pintmann, Jakob, v. a. Veriora vallaval. 15. 2. 20 a. nr. 549. (8197)

Mälberg, Viido, v. a. Räpina vallaval. 13. 1. 28 a. nr. 21. (8198)

Mägi, Jaan, v. a. Veriora vallaval. 15. 5. 25 a. nr. 516. (8199)

Vaarask, Jenny, v. a. Veriora vallaval. 16. 2. 20 a. nr. 577. (8200)

Soppe, Voidemar Katta p., v. a. Püssi vallaval. 25. 4. 24 a. nr. 93/119263. (9704)

Samul, Adolf Hansu p., v. a. Palmse vallaval. 2. 12. 28 a. nr. 1087. (9702)

Vihmann, August Jaani p., v. a. Palmse vallaval. 25. 3. 27 a. nr. 933. (9705)

Treimann, Voidemar Aleksandri p., v. a. Palmse vallaval. 8. 10. 20 a. nr. 832. (9707)

Esken, Elisabeth, v. a. Kolga vallaval. 17. 2. 20 a. nr. 1010. (10571)

Kärme, Oskar, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 1924 a. nr. 2518. (10572)

Truverk, Emilie, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 1919 a. nr. 2522. (10573)

Avik, August, v. a. 3. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 7. 1. 27 a. nr. 2025. (10574)

Tamm, Elfriede, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 27. 6. 24 a. nr. 2881. (10575)

Nõggõ, Heinrich, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 1924 a. nr. 1784. (10576)

Larionov, Klavdia, v. a. 1. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 1926. a. nr. 840. (10577)

Lemansky, Viktor, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 19. 10. 21 a. nr. 7762. (10578)

Vihor, Aleksander, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 16. 1. 19 a. nr. 7676. (10579)

Reintal, Erik, v. a. Tall. linna pol. sadama jsk. ülemalt 20. 4. 20 a. nr. 597. (10580)

Nõmm, Anna, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. ülemalt 1920 a. nr. 1440. (10581)

Kalamees, Karl, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 21. 2. 27 a. nr. 2793. (10582)

Ferits, Anna, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 1920 a. nr. 7814. (10583)

Loomus, Anna, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 1925 a. nr. 999. (10584)

Kuulutus.

Keila jaoskonna politseikomissar Harjumaal, annab teada, et 26. septembril 1928. a. kell 11, müüakse enampakkumisel Kloostri vallas Vasalemma asunduses, o/ü. „Pikker“ päralt olev rautatreipink, mis hinnatud 450 krooni peale.

Pakkumine algab hinnatud väärtusest. Keilas, 30. augustil 1928. a.

Nr. 0266.

M. Mathiesen,

Keila jaosk. politseikomissar Harjumaal.